

Nepředchází

V Praze dne 13. prosince 2008

ÚSTAVNÍ SOUD ČR	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	15-12-2008
3λ	krát Přílohy: 87 + slovník
Čj.: viz číselný kód Vyřizuje:	

Ústavnímu soudu České republiky
Joštova 8
Brno

Návrh na zrušení částí zákona č. 314/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů,

in eventum na zrušení některých ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 228/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 349/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 441/2003 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 349/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 221/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 397/2006 Sb., zákona č. 184/2008 Sb. a zákona č. 314/2008 Sb., jakož i některých ustanovení zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 350/ /2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb. a zákona č. 314/2008 Sb., a některých ustanovení zákona č. 314/2008 Sb.

Navrhovatelé : senátoři Senátu Parlamentu ČR, zastoupení senátorkou
Mgr. Soňou Paukrtovou

trojmo

K11810908

Tento návrh směřuje proti částem zákona č. 314/2008 Sb., in eventum proti některým ustanovením zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, a zákona č. 314/2008 Sb.

I.

Návrh novely zákona o soudech a soudcích byl vládou schválen dne 4. února 2008 usnesením č. 109. Obsah novely, tj. nová podoba kárných řízení soudců a státních zástupců, sloužící mj. jako cesta k odvolávání soudních funkcionářů, odpovídal předchozím avízům ministra spravedlnosti (viz např. vystoupení na konferenci „Hledání optimálního modelu správy soudnictví pro Českou republiku“ dne 4. prosince 2007 v Senátu) a byl projednáván s odbornou veřejností, v souladu s Legislativními pravidly vlády podroben připomínkovému řízení atd.

Návrh zákona byl Poslanecké sněmovně podán dne 20. února 2008 a projednáván jako sněmovní tisk 425. První čtení proběhlo dne 14. března 2008. Ministr spravedlnosti jednající za vládu v něm návrh odůvodnil a, podobně jako ve starších vystoupeních, upozornil na záměr připravit další novelu zákona o soudech a soudcích, jež by se zabývala postavením soudních funkcionářů, jejich jmenováním, zavedením funkčních období atd. Doslova konstatoval: *„Pouze pro úplnost dodávám, že na tuto novelu zákona o soudech a soudcích by měla navázat v rámci reformy justice vlády pana premiéra Topolánka ještě druhá novela, která by se měla pokusit prosadit časově omezený mandát pro předsedy soudu. Protože to je téma stejně výbušné jako kárné senáty a čeká nás ještě diskuse o tomto tématu, tak jsme nechtěli oba problémy spojovat, a tím zablokovávat šanci prosadit urychleně kárné senáty. Je to téma, které bychom měli ještě v tomto volebním období také projednat a případně přijmout. A návrh zákona by měl být v první polovině tohoto roku dokončen Ministerstvem spravedlnosti. To znamená ještě v tomto roce by měl být též na půdě Poslanecké sněmovny.“* První čtení bylo uzavřeno příkázáním návrhu zákona ústavně-právnímu výboru.

Ústavně-právní výbor Poslanecké sněmovny k návrhu zákona přijal tzv. komplexní pozměňovací návrh (98. usnesení z 22. května 2008), který Poslanecká sněmovna vzala ve druhém čtení dne 18. června 2008 za základ svého dalšího jednání. V tomto komplexním pozměňovacím návrhu byl sloučen řádně podaný vládní návrh zákona s tematikou připravenou pro onu další novelizaci soudcovského zákona. V této podobě byl návrh zákona ve třetím čtení dne 25. června 2008 přijat.

Senátu byl návrh zákona postoupen dne 1. července 2008 a jako senátní tisk obdržel číslo 276. Projednáván byl ústavně-právním výborem, který jej doporučil schválit (usnesení č. 76 z 9. července 2008), a Stálou komisí Senátu pro Ústavu ČR a parlamentní procedury, jež pro potřeby senátorů přijala vůči návrhu značně kritické stanovisko (usnesení č. 11 z 3. července 2008), z nějž navrhovatelé ve své argumentaci částečně vycházejí

(viz příloha). Senát návrh zákona schválil dne 16. července 2008, prezident republiky jej podepsal 11. srpna 2008, vyhlášen byl 21. srpna 2008.

II.

Navrhovatelé se primárně domáhají zrušení těch částí zákona č. 314/2008 Sb., jež jsou po jejich soudu zatížena ústavním deficitem spočívajícím ve způsobu přijetí formou tzv. komplexního pozměňovacího návrhu.

A) Ústava ve svém čl. 41 vyjmenovává subjekty zákonodárné iniciativy a stanovuje zahájení zákonodárného procesu v Poslanecké sněmovně. Ve svých dalších ustanoveních konstruuje základy zákonodárného procesu, na něž jsou kladeny další vrstvy tzv. reglementového práva v podobě zákonné úpravy (jednací řády, potažmo tzv. stykový zákon) či autonomních usnesení parlamentních komor, parlamentních zvyklostí a ustálené praxe. Ústavní soud poskytuje ochranu především výslovné úpravě ústavní (viz nálezy č. 331/2005 Sb.), nikoliv však pouze jí (srov. např. nálezy č. 476/2002 Sb. a č. 37/2007 Sb.). Význam jednotlivých vrstev pravidel zákonodárného procesu totiž neplyne pouze z případného stupně právní síly, ale též z míry detailnosti úpravy: čím stručnější úprava na vyšším stupni právní síly, tím významnější úprava stupně nižšího. Má-li celý soubor pravidel vytvářet funkční celek, dá se uvažovat též o tacitním zmocnění pro provádění kusé úpravy ústavní nižšími složkami, které tak rovněž doplňují referenční rámec posuzování přijetí zákona ústavně předepsaným zákonem (viz „ústavní regularita v širším smyslu“ ve starší české literatuře u *J. Krejčího*). V tomto případě se však lze převážně opřít přímo o to, co v Ústavě zřejmé je, případně v ní již ozřejmil Ústavní soud.

Zákonodárná iniciativa je kvalifikovaným podnětem, jímž je zákonodárný sbor povinen se zabývat, na rozdíl od podnětů jiných (Kýsela, J. in: Klíma, K. a kol.: *Komentář k Ústavě a Listině*. Plzeň. Aleš Čeněk, 2005, str. 218). Jde o „*právo ústavně určených subjektů podat návrh zákona, který musí být sněmovnou projednán, ať již s kladným nebo záporným výsledkem*“ (Filip, J.: *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno: Masarykova univerzita, 2001, str. 277). Z práva zákonodárné iniciativy tak vyplývá právo nejen návrh zákona podat, ale také právo, aby byl projednáván, což samozřejmě nutně neznamená schválení.

K právu zákonodárné iniciativy je akcesorické právo podávat k návrhům zákonů pozměňovací návrhy (vedle literatury viz zvláště nálezy č. 37/2007 Sb., poněkud modifikovaný nálezem č. 88/2008 Sb.). Podávání pozměňovacích návrhů však nesmí nabývat podoby „zastřené zákonodárné iniciativy“, kdy je pod pláštíkem pozměňovacího návrhu uvnitř zákonodárného procesu vygenerován fakticky nový návrh zákona.

Ústavním soudem byly identifikovány a zakázány tzv. přílepky (nálezy č. 37/2007 Sb.), tedy věcně či procesně nesouvisející zdánlivé „pozměňovací návrhy“, které využívají projednávaného návrhu zákona jen jako „nosiče“ pro schválení nové právní úpravy, řádně nepřipravené a nepodané, obcházející

právo vlády vyjádřit se k iniciativním návrhům zákonů podle čl. 44 Ústavy, často skryté („utajené zákony“) a pro adresáty práva překvapivé.

Institutem příbuzným tzv. přílepkům jsou i tzv. komplexní pozměňovací návrhy, podobně jako ty první rozšířené zvláště v Poslanecké sněmovně. Jejich podstatou je nahrazení celého textu předloženého návrhu zákona kompletním textem novým, zpravidla připraveným věcně příslušným parlamentním výborem, který tak vlastně vystupuje jako subjekt s právem zákonodárné iniciativy, jímž nicméně podle Ústavy nedisponuje. Vezme-li komora takový komplexní pozměňovací návrh, zásadně bez důvodové zprávy, za základ svého jednání, fakticky přestane jednat o řádně podaném návrhu zákona, aniž by jej schválila, nebo zamítla. Pozměňovací návrhy poslanců přitom od tohoto okamžiku mají být formulovány ve vztahu k tomuto novému „návrhu zákona“, ač ti si je mohli v dobré víře a po konzultacích s vnějšími subjekty připravovat k návrhu zákona původnímu. Podobně jako u tzv. přílepků chybí komplexním pozměňovacím návrhům řádná příprava, odůvodnění, vláda nemá šanci se k nim vyjádřit, neboť projednávala jiný (původní) návrh zákona, ukrácena mohou být práva parlamentní menšiny, zvyšuje se riziko vzniku zákona stojícího v konfliktu s požadavky srozumitelného, přehledného a předvídatelného práva, neboť je připravován ve specifických časových podmínkách uvnitř Parlamentu. Postup přijímání závažných zákonů cestou komplexních pozměňovacích návrhů tak je v rozporu s „právem na dobré zákonodárství“ a zásadou slyšet všechny strany, které byly vyjádřeny v nálezů Ústavního soudu č. 37/2007 Sb. (srov. též tam citovanou literaturu).

K tomu je účelné dodat, že komplexní pozměňovací návrhy, jež se „míjejí“ s prvním sněmovním čtením a deformují čtení druhé, zasahují i hlubší vrstvy parlamentních procedur (spolu)legitimizujících parlamentní akty. Tyto procedury jsou totiž neutrální jen ve smyslu nestrannosti, nikoliv však nehodnotovosti; naopak mají umožnit informování veřejnosti o rozhodovacím procesu, slyšení dotčených zájmů, zvážení nejrůznějších implikací, včetně ústavních, čímž sledují hodnoty transparentního, rozvážného, poučeného a inkusivního vládnutí. Jsou-li tyto atributy narušeny, oslabuje to respekt, jemuž se podle principu proporcionality těší rozhodnutí přijatá po dlouhé a náročné veřejné a parlamentní deliberační, a otevírá prostor pro soudní přezkum „řádosti“ vyjádření vůle zákonodárce (srov. Halberstam, D.: *Constitutional Heterarchy: The Centrality of Conflict in the European Union and the United States*. University of Michigan Law School, Public Law and Legal Theory Working Paper Series, Working Paper No. 111, June 2008, Kumm, M. in: Avbelj, M., Komárek, J. /eds./: *Four Visions of Constitutional Pluralism*. EUI Working Papers, Law 2008/21).

Komplexním pozměňovacím návrhem je v české parlamentní praxi v některých případech nahrazen dokonce i název zákona, takže návrh zákona nakonec pojednává o něčem úplně jiném, v případech častějších se komplexní pozměňovací návrhy pohybují alespoň v rámci novelizovaného zákona, avšak řeší jinou tematiku, řeší ji jinak apod. Např. ve III. volebním období Poslanecká sněmovna vzala za základ jednání o novele zákona o volbách do Parlamentu komplexní pozměňovací návrh svého ústavně-právního výboru, který nahradil původní záměr Senátu zavést

korespondenční volbu (sněmovní tisk 1022) technickými úpravami volebního zákona vyvolanými zánikem okresních úřadů (srov. senátní tisk 286).

Forma komplexního pozměňovacího návrhu je rovněž v rozporu se zákonem o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, protože nesměruje k vypuštění, rozšíření či změně některých částí původního návrhu (§ 63 odst. 1 bod 5 písm. a)), nýbrž k jeho úplnému nahrazení, aniž by však byl např. vybaven důvodovou zprávou (písemným odůvodněním), bez níž (nejen) senátoři jen obtížně seznávají úmysl zákonodárce. Současně se střetává s autoritativní ústavně konformní interpretací příslušných pravidel jednacímho řádu Ústavním soudem, neboť neumožňuje posoudit tzv. úzký vztah jednotlivých pozměňovacích návrhů k měněné předloze. Pouze jednotlivé pozměňovací návrhy mohou korektně upravovat dílčí legislativní záměry navrhovatele zákona ve vztahu k témuž předmětu, což samozřejmě neznamená, že by jednotlivé pozměňovací návrhy nemohly mít excesivní povahu, tj. týkat se jiného předmětu, případně i jiného zákona (viz výše). Explicitní kritiku tohoto institutu najdeme v literatuře (Syllová, J.: *Hlavní úskalí parlamentního projednávání návrhů zákonů*. In: Gerloch, A., Kysela, J. /eds./: *Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie*. Praha: ASPI, 2007; zčásti též táž autorka: *K nálezu Ústavního soudu o tzv. přilepcích (zrušujícím ustanovení o odškodnění klientů bank)*. *Právní rozhledy*, roč. 2007, č. 11, nebo Kysela, J.: *Souhrn problémů tvorby práva v České republice z pohledu teorie i praxe*. In: Gerloch, A., Kysela, J. /eds./: *Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie*. Praha: ASPI, 2007), výběrem citovaných argumentů pro své rozhodnutí se jí dotýká také Ústavní soud sám v nálezu č. 37/2007 Sb. O „ústavně sporné technice komplexního pozměňovacího návrhu“ se píše rovněž v informaci legislativního odboru Kanceláře Senátu k senátnímu tisku 276 (viz příloha).

Ze všech uváděných důvodů považují navrhovatelé institut komplexního pozměňovacího návrhu za rozporný přinejmenším s čl. 1 odst. 1, 41 a 44 Ústavy.

B) V tomto konkrétním případě se však navrhovatelé nedomáhají zrušení zákona č. 314/2008 Sb. jako celku, a to proto, že jednak považují za účelné minimalizovat derogační zásahy Ústavního soudu tam, kde je to možné, jednak uznávají odlišný způsob přípravy a projednání původních a nově doplněných částí zákona, spojených v jediném komplexním pozměňovacím návrhu. Proto zohledňují nejen formu, ale i jeho obsah, což je přístup poněkud odlišný od tzv. přílepků, které lze od zbytku zákona oddělit technicky relativně snadno.

V tomto ohledu je možné odlišit ustanovení, která byla řádně podána vládou jako součást vládního návrhu, od ustanovení, jež do návrhu zákona vnesl ústavně-právní výbor Poslanecké sněmovny. K těm prvně jmenovaným existuje důvodová zpráva, k těm druhým jen několikavěté zdůvodnění přednesené na schůzích obou komor, a tedy dohledatelné v příslušných stenografických záznamech. Každopádně nelze zjistit, jaké varianty úpravy byly zvažovány či jak velká pozornost byla věnována ústavním implikacím dalekosáhlých zaváděných změn.

Navrhovatelé přitom nepovažují za podstatné, že rovněž text doplněný ústavně-právním výborem vznikl nejspíše na ministerstvu spravedlnosti a že ministr spravedlnosti komplexní pozměňovací návrh podpořil (ba, je to možná ještě horší, protože vědomě došlo k porušení stanovených postupů). Zákonodárnou iniciativou disponuje vláda, a nikoliv ministerstva. Obecně totiž platí, že stejně tak, jako mohou úředníci obcházet resortního ministra a prosazovat vlastní představy o podobě zákonů přímým jednáním s poslanci, může i ministr obcházet (koaliční) vládu, v níž se svou představou neuspěl nebo by uspět nemusel. Ani jedna z variant by neměla být exkulpační, neboť obě kolidují s postavením vlády jako kolegiálního vrcholného orgánu výkonné moci, jež svůj program z významné části realizuje pomocí zákonodárné iniciativy. Usurpování konkrétní zákonodárné iniciativy, potažmo „vytunelování“ návrhu zákona, tak může být posuzováno i jako zásah do dělby moci.

Specifické postavení vlády jako subjektu zákonodárné iniciativy je založeno na její personální a odborné převaze, která umožňuje připravovat zákony se zohledněním různých aspektů kvalitní tvorby práva, tj. materiálních, formálních i organizačních (srov. např. Gerloch, A., Kysela, J., Kühn, Z., Wintr, J., Tryzna, J., Maršálek, P., Beran, K.: *Teorie a praxe tvorby práva*. Praha: ASPI, 2008, zejm. str. 34 násl., 193 násl., 215 násl.). K tomu vláda vytváří pravidla (Legislativní pravidla vlády), instituce (různé formace Legislativní rady vlády) a mechanismy (připomínkové řízení). Jejich ignorování snižuje pravděpodobnost vzniku formálně dokonalého zákona založeného na vyhodnocení informací, jimiž disponují nositelé dotčených zájmů, a v optimálním případě s adresáty práva i projednaného. Tyto nedostatky jsou umocněny, propojí-li se na parlamentní půdě s komplexními pozměňovacími návrhy, jež svou povahou dále širší diskusi a rozvažování utlumují.

Předmětný návrh zákona, ministrem spravedlnosti samotným označený za nejvýznamnější novelu soudcovského zákona, se navíc dotýká jedné ze tří základních větví státní moci, a to v otázkách mimořádně citlivých a složitých: jmenování a odvolávání soudních funkcionářů, zavedení funkčních období soudních funkcionářů, změna poměrů na Nejvyšším soudu atd. Zvláště v takovém případě, kdy moc zákonodárná upravuje důležité aspekty fungování a omezování moci soudní, je nepřijatelná absence odůvodnění jak v důvodové zprávě, tak ve všech čteních parlamentní debaty, čímž se stává o to zřejmější potřeba označit postup přijetí novely zákona o soudech a soudcích cestou komplexního pozměňovacího návrhu za rozporný s principem právního státu a demokratického legislativního procesu (čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR) i se shora zmíněným „právem na dobré zákony“ či se zásadou slyšet všechny strany.

Těžko samozřejmě omezovat rozhodování zákonodárce nutností shodnout se se soudcovskou veřejností na tom, jaký zákon mít. Na druhou stranu je možné trvat na řádném způsobu projednávání zákona, jež dotčeným subjektům, tedy i soudcům, umožní sdělit zákonodárcům připomínky, jež tito mají čas zvážit. V tomto případě se přímo vnucuje pochybnost, zda konkrétní průběh zákonodárného procesu nebyl zvolen právě kvůli snaze (nepohodlnou) diskusi vynechat, což je i v rozporu s definicí demokracie jako vlády diskusí, a to nejen mezi politiky navzájem,

ale hlavně mezi vládoucími a ovládanými (k tomu srov. jak úvahy T. G. Masaryka, tak i C. Schmitta).

Proto se navrhuje zrušit čl. I body 1, 2, 3, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 41, 42 a 49, čl. II body 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11, čl. III. body 2 a 3, jakož i čl. IV zákona č. 314/2008 Sb. jako ty součásti ústavně nepřijatelné formy komplexního pozměňovacího návrhu, jež nebyly vládou řádně podány a Poslaneckou sněmovnou transparentně projednány.

III.

V případě, že by Ústavní soud dospěl k závěru, že argumenty uvedené v předchozím bodě jsou spíše hmotněprávního charakteru, je **in eventum** navrhováno **zrušení všech ustanovení zákona č. 6/2002 Sb. a zákona č. 150/2002 Sb., která jsou v nich změněna těmi ustanoveními zákona č. 314/2008 Sb., jež přesáhla rozsah původní zákonodárné iniciativy vlády. Tzn. v zákoně č. 6/2002 Sb.:** v § 15 odst. 1 slovo „místopředsedů“, v § 15 odst. 2 slovo „místopředsedové“, v § 23 odst. 1 slovo „místopředsedů“, § 102, § 103 odst. 1 a 2, § 104 odst. 1 a 2, § 105 odst. 1 a 2, § 105a, § 108 odst. 2, v § 119 odst. 2 slova „místopředsedové Nejvyššího soudu“, v § 121 odst. 2 slovo „místopředsedové“ a v § 168 slovo „místopředsedy“. **V souvislosti s tím v zákoně č. 314/2008 Sb.** v čl. II body 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11. **V zákoně č. 150/2002 Sb.** v § 13 odst. 3 a § 13a, **a v souvislosti s tím v zákoně č. 314/2008 Sb.** čl. IV.

IV.

Pokud se Ústavní soud neztotožní s názorem navrhovatelů, že již sám způsob přijetí zákona zakládá protiústavnost jeho částí přesahujících původní vládní návrh, jež nebyly korektně pozměňovány, nýbrž zahrnuty do fakticky nového návrhu zákona, navrhovatelé napadají z důvodů obsahové protiústavnosti následující ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., a to z dále uváděných důvodů:

a) Neurčitý počet místopředsedů Nejvyššího soudu:

Slovo „místopředsedů“ v § 15 odst. 1, § 23 odst. 1 a v § 102 odst. 2, slovo „místopředsedové“ v § 15 odst. 2 a v § 121 odst. 2, slovo „místopředsedy“ v § 102 odst. 1 a v § 168 a slova „místopředsedové Nejvyššího soudu“ v § 119 odst. 2

Vzhledem k absenci důvodové zprávy se lze opřít jen o ústní sdělení (viz zápis z 19. schůze Stálé komise Senátu pro Ústavu ČR a parlamentní procedury ze 3. července 2008), jež předmětnou úpravu spojuje s domnělým rozporem mezi zákonem (singulár „místopředseda“) a čl. 62 písm. f) Ústavy ČR (plurál „místopředsedové“). Podle názoru navrhovatelů zde rozpor neexistoval, neboť zákon o soudech a soudcích upravil na základě zmocnění v čl. 91 odst. 2 Ústavy organizační strukturu Nejvyššího soudu tak, že v ní

bylo věcně zdůvodněné pouze jedno místo místopředsedy, což je u nás ostatně tradiční. Pro období 1918 – 1952 byl u vrcholných soudů typický předseda s jedním zástupcem. Následovalo období předsedy a jeho náměstků z titulu funkce předsedů kolegií („odborní místopředsedové“), které trvalo v zásadě až do roku 1988. Narušeno bylo na úrovni federálního Nejvyššího soudu opětovným zřízením (doplněním) funkce místopředsedy v reakci na federalizaci Československa k 1. lednu 1970. Po roce 1988 se obnovily poměry podobné první etapě, tzn. funkce předsedy a místopředsedy. Kombinace více místopředsedů s předsedy kolegií tedy vybočuje z tradice a musela by být důkladně odůvodněna: odůvodněna však není vůbec.

Tuto otázku každopádně mohl na základě návrhu prezidenta republiky objasnit Ústavní soud v případě vedeném pod sp. zn. Pl. ÚS 17/07; řízení však bylo zastaveno právě v důsledku změny právní úpravy.

Zákonodárce jistě může organizační strukturu Nejvyššího soudu upravit jinak, musí to však provést způsobem ústavně korektním, což se zde nestalo. Nejen, že chybí zdůvodnění potřeby dalších místopředsedů Nejvyššího soudu, ale hlavně se opomíjí skutečnost, že vztah zákonů a Ústavy je založen na konkretizaci obecných ustanovení, nikoliv na jejich mechanickém přebírání, jež má navíc v tomto případě významné ústavní následky. Zákonodárce totiž zvolil neurčitou dikci, neboť – na rozdíl od zákona o Ústavním soudu – přesně nestanovil počet místopředsedů. Zatímco u ostatních obecných soudů limituje svým návrhem počet místopředsedů předseda soudu, zde je to ponecháno úvaze jmenujícího orgánu, tedy prezidenta republiky. Tím se otevřel prostor moci výkonné, zosobněné právě prezidentem republiky, pro zcela neadekvátní a arbitrární zasahování do poměrů na Nejvyšším soudu. Prezident republiky nenese za činnost Nejvyššího soudu odpovědnost, přitom se mu nyní přiznává oprávnění jmenovat neurčitý počet místopředsedů, čímž může změnit postavení předsedkyně Nejvyššího soudu, model řízení soudu, zatížit rozpočet soudu finančními a jinými materiálními nároky nových místopředsedů atd. U soudců Nejvyššího soudu může vzbuzovat kariérní očekávání, což nemusí být bez dopadu na jejich rozhodování.

Takováto právní úprava je v rozporu s principy demokratického právního státu v požadavcích určitosti zákonů a jasného zákonného stanovení pravomocí státního orgánu, jak je obsahuje čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (srov. též mj. nálezy Ústavního soudu č. 88/2008 Sb., č. 198/2003 Sb. nebo č. 204/2005 Sb.). Stanovení neurčitého počtu místopředsedů Nejvyššího soudu je rovněž v rozporu s ústavně zakotveným zákazem libovůle a nahodilosti (čl. 1, čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a v konečném důsledku může oslabit rovněž rozdělení moci.

b) Zavedení funkčních období předsedů a místopředsedů soudů:

Ustanovení § 102 odst. 2, § 103 odst. 2, § 104 odst. 2, § 105 odst. 2, § 108 odst. 2

Hlavním důvodem podání navrhovatelů je pocit, že významným cílem a účelem napadeného zákona je obcházet dosavadní judikaturu Ústavního

soudu ČR ve věci nezávislosti soudů (zejména Pl. ÚS 7/02 a Pl. ÚS 18/06) a omezit princip nezávislosti soudnictví výslovně vyjádřený v čl. 81, 82 Ústavy ČR a čl. 36 Listiny základních práv a svobod (koneckonců i ministr spravedlnosti mluvil v plénu Poslanecké sněmovny o „kompromisu“ mezi představou ministerstva a nároky Ústavního soudu). Napadený zákon je novelizací zákona o sodech a soudcích, která vede k většímu podřízení soudů, soudců a soudních funkcionářů moci výkonné, výrazně zpřísňuje trestání soudců, aniž by se jen pokusila vytvořit alespoň určitou formu soudcovské „samosprávy“, přesněji veřejné správy s podílem soudcovské reprezentace. Markantní je to právě na institutu funkčních období soudních funkcionářů.

V nálezu Pl. ÚS 7/02 Ústavní soud odůvodnil zrušení tehdejšího § 106 odst. 1 mj. tak, že „funkce předsedů a místopředsedů soudů by měla být považována za kariérní postup soudce (podobně jako je tomu v případě jmenování předsedou senátu), a proto by ani předseda a místopředseda soudu neměl být odvolatelný jinak, než pro zákonem předvídaný důvod a postupem v kárném řízení, tj. rozhodnutím soudu. Taková konstrukce, kdy předsedové a místopředsedové soudů vykonávají i činnosti, jež jsou svou povahou činnostmi správní, aniž by však z tohoto důvodu tyto osoby ztrácely kvalitu postavení nezávislého soudce, a dostávaly se jen proto do pozice státního zaměstnance, jehož výrazným definičním rysem je vztah podřízenosti a respektování příkazů služebně nadřazených osob, je v řadě vyspělých zemí Evropy (např. Rakousko, Německo, Švédsko, Norsko, Nizozemí, Velká Británie, Irsko, Itálie, Portugalsko) považována za integrální součást principu dělby moci, pramenící z požadavků právního státu a z něho odvozeného principu institucionální nezávislosti soudnictví, jakož i principu nerušeného výkonu osobního nezávislého soudcovského mandátu. Zároveň Ústavní soud dodává, že současný stav, kdy ústředním orgánem státní správy soudů je Ministerstvo spravedlnosti a soudní moc sama nemá vlastní reprezentativní orgán na jeho úrovni (kterýžto orgán by mohl být orgánem povoláním převzít úlohu ministerstva ve věcech personálních včetně dohledu nad odbornou úrovní soudcovského sboru, případně i v dalších oblastech řízení a výkonu správy soudnictví), podle názoru Ústavního soudu dostatečně nevylučuje případné možnosti nepřímého ovlivňování soudní moci mocí výkonnou (např. prostřednictvím přidělování rozpočtových prostředků a kontrolou jejich využívání). Z toho, co již bylo dříve uvedeno, je však zřejmé, že předchozí napadené části zákona byly zrušeny z převažující části s odkazem na nerespektování principu dělby moci. Proto při posuzování touto částí návrhu napadených ustanovení musel i Ústavní soud sám tohoto principu dbát. Ústavnímu soudu nepřísluší rozhodovat o tom, jakým způsobem by měla být řešena otázka výkonu správy soudů, neboť toto je úkolem moci zákonodárné. Tato by však měla při volbě modelu správy soudů důsledně respektovat separaci státních mocí.“

Na tento nález pak navázal Ústavní soud svým nálezem Pl. ÚS 18/06, ve kterém vyšel „z premisy, že funkce předsedů soudů, jakož i předsedy Nejvyššího soudu je neoddělitelná od funkce soudce, neboť nelze konstruovat dvojakost právního postavení předsedy soudu jako úředníka státní správy na straně jedné a soudce na straně druhé. Atributy nezávislosti soudní moci, resp. nezávislosti soudců je tak nutno vztahovat ve shora naznačeném směru i k předsedům soudů, včetně předsedy Nejvyššího soudu. Nelze potom

akceptovat jejich odvolání orgánem moci výkonné právě tím způsobem, který napadené ustanovení předpokládá, při současném zachování výše uváděných požadavků. Ústavní soud odkazuje na ustanovení čl. 82 odst. 2 Ústavy, dle kterého soudce nelze proti jeho vůli odvolat, přičemž zákon může stanovit výjimky z neodvolatelnosti funkce soudce, zejména z kárné odpovědnosti. Prostřednictvím maximy vyjádřené v tomto článku je přitom nutno poměřovat rovněž způsob odvolávání předsedů soudů, tedy i předsedy Nejvyššího soudu. Proto nejen právní úprava zakotvující odvolávání soudců, ale i právní úprava odvolávání předsedů a místopředsedů soudů musí respektovat ústavní principy dělby moci, nezávislosti soudní moci apod. Nelze tak bez reflexe ústavních hodnot stanovit jakýkoli model odvolávání soudních funkcionářů.“ Je nepochybné, že tímto návrhem napadená nová právní úprava v podstatě obchází tento závazný právní názor Ústavního soudu, když namísto modelu odvolávání soudního funkcionáře zavádí nový model jmenování soudního funkcionáře na dobu určitou s neomezenou diskrecí moci výkonné ke znovu jmenování téže osoby do téže funkce.

Nový institut funkčního období soudního funkcionáře byl ústně zdůvodňován obavou z „manažerského opotřebování“ funkcionářů jsoucích ve funkci třeba dvacet a více let. Ze statistického přehledu zpracovaného Oddělením dokumentace a analytiky Nejvyššího správního soudu přitom plyne, že takových funkcionářů bylo k 30. dubnu 2008 12 z celkového počtu 271. Ze statistiky vyplynulo, že více než 68 % všech soudních funkcionářů, tedy více než dvě třetiny, není ve svých funkcích déle než deset let, třetina z nich byla jmenována v posledních pěti letech. Největší počet justičních funkcionářů (skoro 2/3) je ve věkové skupině okolo či těsně pod 50 let. Je tedy patrné, že v řadách justičních funkcionářů dochází k přirozené obměně bez ohledu na délku funkčního období. Navíc je otázkou, zda natolik marginální podíl dělesloužících justičních funkcionářů by mohl být dostatečným důvodem k tak závažnému legislativnímu zásahu. Upozornit je přitom třeba na fakt, že tito funkcionáři nebyli předchozími ministry odvolávání ani v době, kdy to bylo možné (s ohledem na tehdejší absenci relevantní judikatury Ústavního soudu) velmi snadno – zjevně tedy navzdory služebním létům nebyli považováni za opotřebované. Opotřebovanost ústíci v nezpůsobilost je nadto řešitelná kárně.

O syndromu vyhoření píše rovněž J. Malenovský (*Nakousnuté sousto nezávislosti soudní moci na moci výkonné zůstává na stole*. Právní rozhledy, roč. 2008, č. 8), který se již dříve vyslovil ve prospěch zavedení funkčních období přinejmenším předsedy Nejvyššího soudu (*K časové omezenosti a obnovitelnosti mandátu ústavních, mezinárodních a evropských soudců a k přenosnosti těchto charakteristik na mandát vrcholných funkcionářů obecných soudů*. In: Šimíček, V. /ed./: *Role nejvyšších soudů v evropských ústavních systémech – čas pro změnu?* Brno: MPÚ, 2007). Kontext jeho úvah je však od zákona zcela odlišný: jde o posílení nezávislosti soudní moci zapojením spolurozhodovacích oprávnění soudcovské reprezentace, vyslovována je obava z možného opakování funkce atd. Nic z toho však zákon nepřináší, přičemž evidentní je důležitost nejen toho, co dělá, ale také, kdo to dělá. To, co by mohlo být tolerováno u rozhodování kolegiálního orgánu s podílem soudcovské reprezentace, by nemělo být tolerováno při rozhodování politických orgánů exekutivy.

Mluvíme-li o „manažerské opotřebenosti“, je konečně třeba zvážit, jakou agendu mají soudní funkcionáři na starosti, jak moc při jejím výkonu musejí být „čerství“, „flexibilní“, „plní entuziasmu“ apod. Tím se dostáváme ke strukturálnímu problému definování různých druhů správy soudů (personální, materiální atd.). Zákonodárce nemá postupovat tak, že potřebám správy uzpůsobí nároky na soudní funkcionáře, ale má od potřebných garancí nezávislosti soudců-soudních funkcionářů odvodit objem a povahu úkolů, které mohou plnit.

Ústavní soud opakovaně přirovnal soudního funkcionáře k soudci; jde ostatně o jedinou osobnost, jejíž vědomí se za běžných podmínek nemůže rozdvajovat. Proto je třeba v zájmu soudcovské nezávislosti určité atributy nezávislosti přiznat i soudnímu funkcionáři, proto má být případně zbaven funkce jen rozhodnutím nezávislého a nestranného orgánu. Zákon kárná řízení jako cestu k odvolání soudních funkcionářů akceptuje, aby ji vzápětí devalvoval stanovením dalšího důvodu, kdy k zániku funkce dochází, a to je uplynutí funkčního období. Tím se oproti současnosti znásobuje počet příležitostí, kdy bude moci výkonná moc rozhodováním o soudních funkcionářích zasahovat do poměrů moci soudní. V tomto směru tak může být shledán střet přijaté konstrukce rovněž s čl. 89 odst. 2 Ústavy. Je-li současně připuštěno opakované jmenování s téměř prázdnou množinou kritérií (viz dále), vytváří se riziko ovlivňování chování soudců, kteří ve funkci chtějí pokračovat a blíží se konec jejich funkčního období.

Ústavní soud samozřejmě nemůže nutit zákonodárce, aby zřídil orgán soudcovské reprezentace. Může však jasně vymezit, jaká omezení absence takového orgánu při kreaci soudní moci nese.

Z komparativního hlediska je totiž nutno zdůraznit, že ty právní systémy, které nějakým způsobem omezují funkční období předsedů soudů nebo přinejmenším předsedů nejvyšších soudů (jde povýtce o právní režimy postkomunistických zemí, když v západní Evropě je funkční období předsedů soudů fenoménem zcela neznámým), současně spojují jmenování předsedy nejvyššího soudu se zásadní rolí orgánu soudcovské reprezentace, který má buď pravomoc decisní, nebo přinejmenším pravomoc návrhací či právo veta (viz např. Slovensko, Slovinsko, Litva nebo Polsko). Naopak ty země, kde se zachovává „český“ exekutivní model správy justice (tedy dominantní role ministerstva), jako je např. Německo, volí jmenování soudního funkcionáře na dobu neurčitou. Předsedu jakéhokoliv německého soudu tak jmenuje vláda (spolková, zemská) na dobu neurčitou. Není zakotvena pravomoc předsedu odvolat, proto se jeho případné „odstranění“ z funkce řídí obecnými předpisy pro „odstranění“ soudce z funkce (v kárném řízení nebo, u spolkových soudů, impeachmentem dle čl. 98 odst. 2 Základního zákona dvoutřetinovým rozhodnutím pléna Spolkového ústavního soudu na návrh Spolkového sněmu). Podle literatury v historii takový případ dosud nenastal (Hesselberger, D.: *Das Grundgesetz. Kommentar für politische Bildung*. Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung, 2000, str. 259). Obdobně v Rakousku je např. výběr předsedů soudů v rukou exekutivy, to však s sebou na druhé straně nese rovněž jmenování na dobu neurčitou (srov. Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz).

Současně je třeba upozornit, že v západoevropských zemích jsou předsedové soudů jmenováni na dobu neurčitou i tam, kde existuje silný orgán soudcovské reprezentace. Příkladem budiž Nizozemsko, kde jsou předsedové soudů jmenováni královským dekretem (tato pravomoc je přenesena na ministra spravedlnosti) na základě doporučení Rady soudnictví; její doporučení není závazné, nicméně se ještě nestalo, že by jej ministr nerespektoval. Soudní funkcionáři mohou být odvoláni Nejvyšším soudem na podnět Generálního prokurátora Nejvyššího soudu (ten je jmenován na doživotí a není soudcem), přičemž výčet důvodů pro odvolání je taxativní (např. dosažení 70 let, dlouhodobá nemoc, přijetí pozice nebo místa, které je neslučitelné ze zákona s výkonem funkce, pozbytí občanství Nizozemí, odsouzení za vážný trestný čin anebo konečný rozsudek ukládající odnětí svobody, ale i konkurzní řízení nebo pozastavení plateb, anebo stanovení „finančního“ opatrovníka, či kvůli jednání nebo opomenutí, které by mohlo vážně ohrozit fungování správy soudu nebo důvěru v soud). V angloamerických zemích je pak exekutivní jmenování soudního funkcionáře na dobu neurčitou pravidlem (ostatně angloamerická teorie mezi pozicí soudce a pozicí soudního funkcionáře vůbec nerozlišuje).

Celý problém je přitom dost možná jen důsledkem patrně nedostatečné pozornosti věnované výběru soudců a soudních funkcionářů – kdybychom se více věnovali výběru, nemuseli bychom tolik času trávit úvahami, jak se jich zbavit. Problém je tedy nutno řešit na „vstupu“, nikoliv na „výstupu“.

c) Opakované jmenování předsedů a místopředsedů soudů:

Ustanovení § 105a

Možnost znovujmenování předsedy a místopředsedy soudu je v rozporu s nezávislostí soudů a soudců. Platí to zvláště s přihlédnutím k tomu, jak jsou, resp. nejsou formulována kritéria opětovného jmenování, z nichž je patrné, že dominovat nutně budou hlediska v zákoně nevyjádřená. Vzhledem k tomu, že v roli těch, kdo jmenují soudní funkcionáře, vystupují (politické) orgány moci výkonné, a nikoliv např. orgán zahrnující rovněž soudcovskou reprezentaci, vytváří se prostor nejistoty stran toho, jak si bude soudní funkcionář, jenž je rovněž soudcem, počínat ve snaze docílit opětovného jmenování. Takovou nejistotu lze jistě vnímat jako kolidující s požadavky Evropského soudu pro lidská práva, aby soudce nejen nezávislým a nestranným byl, ale takovým se i jevil.

Citlivost této tematiky je dále umocněna zachováním stáží soudců na ministerstvu spravedlnosti, jež se nově prodlužují až na dobu tří let (zde bod V. písm. a/). Ministr spravedlnosti by mohl jmenovat či ke jmenování navrhnout právě soudce dlouhodobě působící mimo soudy, identifikující se s ministerstvem nebo dokonce konkrétním ministrem, jemuž jako úředníci sloužili. Některá vyjádření ministra spravedlnosti o stážích jako kritériu pro „funkcionářskou kariéru“ tyto obavy aktualizují. Podobně jako v nálezů Ústavního soudu k volební reformě tedy jde i zde – mj. – o negativní kumulativní efekt jednotlivých ustanovení zákona.

Zvláště zřetelným se problém opětovného jmenování stává při přesunu části jmenovacích oprávnění od ministra spravedlnosti k prezidentu

republiky, který není nikterak vybaven pro sledování činnosti justičních funkcionářů, takže se buď omezí na schválení ministra návrhu, nebo v rámci svého uvážení uplatní zřetel spíše politické. Ostatně v judikatuře Ústavního soudu je možné zaznamenat posun od pojetí nadstranické a neutrální hlavy státu (kompetenční spor o jmenování guvernéra a viceguvernéra ČNB) spíše k prezidentu republiky jsoucímu součástí výkonné moci (spory spojené s předsedkyní Nejvyššího soudu). V tomto ohledu ambivalentní je také literatura; inspirativní pro rozlišení úkonů prezidenta republiky je judikatura Nejvyššího správního soudu (např. 4 Ans 9/2007).

V evropském srovnání je nepochybné, že možnost opětovného jmenování soudního funkcionáře se uplatňuje jen tam, kde má decisní pravomoc orgán soudcovské reprezentace, nikoliv tedy orgán exekutivní; navíc se s tímto institutem setkáme jen v bývalém postkomunistickém prostoru, nikoliv tedy v Evropě západní [srov. shora písm. b/].

d) Přechodná ustanovení k zavedení funkčních období:

Body 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11 čl. II části první zákona č. 314/2008 Sb.

Napadenými body se stanovuje konec funkčního období jednotlivých aktuálně působících soudních funkcionářů, a to na dobu kratší než je nově zákonem stanovené celé funkční období příslušného funkcionáře. Takováto úprava je zásahem do nezávislosti soudní moci a současně jasným případem nepravé retroaktivity, jež je nežádoucí, protože pošlapává legitimní očekávání příslušných funkcionářů. Po technické stránce snad ústavněkonformní možnosti zavedení funkčních období soudních funkcionářů by bylo vyčerpání celého funkčního období stanoveného zákonem, a to počítáno od účinnosti zákona, bez možnosti arbitrárně toto funkční období zkrátit v přechodných ustanoveních zákona. Ústavní soud by měl proto tato ustanovení zrušit nejen při zrušení ustanovení zavádějících funkční období, ale i v případě, kdyby k tomu nepřikročil.

Nikoliv nevýznamná část zákona působí dojmem zahrocení proti osobě předsedkyně Nejvyššího soudu, tedy jako pokračování neúspěšných soudních řízení. Vedle neurčitého zmnožení počtu místopředsedů Nejvyššího soudu je to zvláště zřetelné v přechodných ustanoveních, kdy má její funkce zaniknout za pět let, zatímco předsedovi Nejvyššího správního soudu, jmenovanému o necelý rok později, za deset let. To je krystalicky čistá ukázka legislativní zvůle, která nemůže být akceptována nejen kvůli porušování zásady formální spravedlnosti (právní rovnosti), ale i kvůli faktickému rozhodování zákonodárce v individuálních věcech, jímž se mj. prohřešuje proti požadavku obecnosti zákona (viz např. nález č. 327/2005 Sb.; k obecnosti zákona srov. např. Holländer, P. in: Filip, J., Holländer, P., Šimíček, V.: *Zákon o Ústavním soudu. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2. vyd. 2007, str. 354 násl.). Zákonodárce svým zásahem porušil právo předsedkyně Nejvyššího soudu na rovný přístup k veřejným funkcím podle čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, jež podle Ústavního soudu zahrnuje i právo na nerušený výkon funkce. Do tohoto práva se diskriminačně zasahuje, ač pro to – ve srovnání předsedů obou nejvyšších soudů – neexistuje žádný racionální a legitimní důvod: konkrétním osobám ve

srovnatelném postavení se měří nestejně, což působí dojmem rozdělování odměn a trestů.

e) Z důvodů obdobných těm, jež jsou uvedeny pod písm. b), c) a d) se navrhovatelé domáhají rovněž zrušení novelizovaných ustanovení zákona č. 150/2002 Sb., tzn. § 13 odst. 3 a § 13a.

V.

Navrhovatelé konečně navrhuji, a to bez ohledu na posouzení dopadů přijetí zákona formou komplexního pozměňovacího návrhu, zrušení těchto ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., navrhovaných již vládou:

a) Přidělování soudců k ministerstvu spravedlnosti:

Slova „ministerstvu nebo“ v § 68 odst. 1 a v § 68 odst. 2 písm. b)

Přidělování soudců k ministerstvu spravedlnosti je ústavně sporné, neboť soudci mají primárně soudit, nikoliv se podílet na vytváření politik ministerstva, psát zákony atd.; problematizuje se tím rozdělení moci. Např. výše soudcovského platu představuje materiální složku soudcovské nezávislosti, již však je třeba při rozhodování sporů o právo, nikoliv při výkonu koncepčních činností na ministerstvu. Zachování soudcovského platu tak bezdůvodně zatěžuje státní rozpočet a zakládá nerovnost odměňování mezi ministerskými úředníky. Umocněno to je prodloužením délky přidělení až na tři roky. Napadená ustanovení jsou v rozporu s principem dělby moci a nezávislosti soudů a soudců a mohou vést ke zpochybnění nestrannosti takto přidělovaných soudců, kteří na ministerstvu navazují osobní vazby či se identifikují s realizací resortních politik, s nimiž se pak ve své soudcovské činnosti mohou střetnout.

Jak již bylo výše uvedeno, je tento institut riskantní rovněž vzhledem k jmenovacím a návrhovým oprávněním ministra spravedlnosti. Soudci-stážisté budou ministerstvu dobře známi a zpravidla s ním i konformní, takže se nabízí vybírat předsedy soudů právě z jejich řad. Jelikož předsedové navrhuji své místopředsedy, mohlo by ministerstvo pomocí „nenápadné“ personální politiky kontrolovat celé soudnictví, i kdyby nakrásně přišlo o část svých kompetencí, což se navíc ani neděje.

b) Návrh na zahájení kárného řízení jako důvod dočasného zproštění funkce předsedy nebo místopředsedy soudu:

Ustanovení § 100a

Nejspornějším bodem tohoto ustanovení je oprávnění ministra spravedlnosti dočasně zprostit soudce výkonu funkce předsedy a místopředsedy soudu, bylo-li v kárném návrhu proti němu navrženo odvolání z funkce soudního funkcionáře. Jde o zneužitelný instrument zejména tehdy, když ministr působí jako kárný žalobce, který sám

příslušnou sankci navrhl. Je v tom jen málo omezen dosti vágní formulací skutkové podstaty. Ministr jako kárný žalobce vytváří podmínky proto, aby ministr jako představitel ústředního orgánu státní správy soudů dočasně zprostil soudního funkcionáře jeho funkce. Tým ministr bude současně muset zajistit provizorní řízení soudu, který se tak do doby případného zprošťujícího verdiktu kárného soudu může výrazně proměnit. Tím se zasahuje do nezávislosti soudců a soudů, dělby moci a otevírá se možnost svévole a nahodilosti při výkonu státní správy soudnictví.

Ve skutečnosti však závažný ústavní deficit § 100a nespočívá v jednotlivých důvodech pro dočasné zproštění, ale v nedostatečnosti právní ochrany ve srovnání s dočasným zproštěním funkce soudce, kdy je možné podat ke kárnému soudu námitky (srov. § 100 odst. 4 téhož zákona). Ve všech případech upravených v § 100a tak během dočasného zproštění funkce mohou nastat nevratné skutečnosti, a to zásahem orgánu výkonné moci. Přitom omezení dočasného zproštění pouze na funkci soudního funkcionáře naznačuje, že nemá jít o delikty fatální důležitosti, takže riziko výkonu funkce nehodnou osobou se stává ve srovnání s ohrožením nezávislosti méně zřetelným.

Navrhovatelé proto shledávají dostatečnou možnost dočasného zproštění funkce předsedy a místopředsedy soudu v důsledku sistace funkce soudce, a tím i soudního funkcionáře (akcesorium soudcovské funkce), a proto navrhují zrušení celého § 100a. Pokud by zákonodárce nebyl téhož názoru, měl by upravit dočasné zproštění výlučně funkce předsedy či místopředsedy soudu způsobem co do právní ochrany srovnatelným se sistací funkce soudce. Jelikož však Ústavní soud nemůže nové ustanovení doplnit, je namístě celý § 100a zrušit.

VI.

Z důvodů výše uvedených podepsaní senátoři navrhují, aby Ústavní soud zrušil čl. I body 1, 2, 3, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 41, 42 a 49, čl. II body 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11, čl. III. body 2 a 3, jakož i čl. IV zákona č. 314/2008 Sb., a dále slova „ministerstvu nebo“ v § 68 odst. 1 a v § 68 odst. 2 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb. a § 100a téhož zákona,

in eventum, aby Ústavní soud zrušil v zákoně č. 6/2002 Sb.: v § 15 odst. 1 slovo „místopředsedů“, v § 15 odst. 2 slovo „místopředsedové“, v § 23 odst. 1 slovo „místopředsedů“, § 102, § 103 odst. 1 a 2, § 104 odst. 1 a 2, § 105 odst. 1 a 2, § 105a, § 108 odst. 2, v § 119 odst. 2 slova „místopředsedové Nejvyššího soudu“, v § 121 odst. 2 slovo „místopředsedové“, v § 168 slovo „místopředsedy“. V souvislosti s tím v zákoně č. 314/2008 Sb. v čl. II body 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11. V zákoně č. 150/2002 Sb. v § 13 odst. 3 a § 13a, a v souvislosti s tím v zákoně č. 314/2008 Sb. čl. IV., a dále slova „ministerstvu nebo“ v § 68 odst. 1 a v § 68 odst. 2 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb. a § 100a téhož zákona,

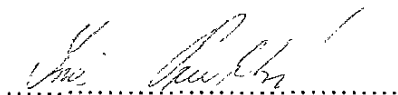
in eventum, aby Ústavní soud zrušil tato ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích: slovo „místopředsedů“ v § 15 odst. 1, § 23 odst. 1 a v § 102 odst. 2, slovo „místopředsedové“ v § 15 odst. 2 a v § 121 odst. 2, slovo „místopředsedy“ v § 102 odst. 1 a v § 168 a slova „místopředsedové“

Nejvyššího soudu“ v § 119 odst. 2, dále slova „ministerstvu nebo“ v § 68 odst. 1 a v § 68 odst. 2 písm. b), dále § 100a, § 102 odst. 2, § 103 odst. 2, § 104 odst. 2, § 105 odst. 2, § 105a, § 108 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb.; dále ustanovení zákona č. 150/2002 Sb.: § 13 odst. 3 a § 13a; a konečně body 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11 čl. II části první zákona č. 314/2008 Sb.

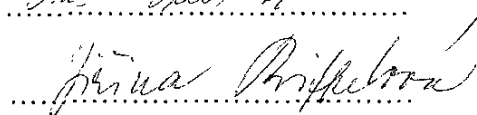
Níže podepsaní senátoři podepisují návrh na zrušení části zákona č. 314/2008 Sb., in eventum na zrušení některých ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, a zákona č. 314/2008 Sb. a současně zmocňují senátorku Mgr. Soňu Paukrtovou, aby je v řízení před Ústavním soudem zastupovala.

Seznam senátorů – navrhovatelů:

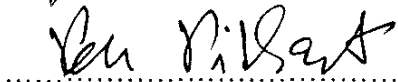
Mgr. Soňa Paukrtová, obvod č. 41

JUDr. Jiřina Rippelová, obvod č. 11

Doc. JUDr. Petr Pithart, obvod č. 46

Jména, příjmení a podpisy dalších senátorů viz přiložená podpisová listina.